

**SIMPOZIONUL IUGOSLAVO-ROMÂN DE LA KLADOVO-DROBETA-TURNU SEVERIN-VRȘAC
(28 SEPTEMBRIE – 3 OCTOMBRIE 1998)**

Între 28 septembrie – 3 octombrie 1998 a avut loc la Kladovo –Turnu Severin și Vrșac cel de al 3-lea Simpozion de arheologia zonei Porților de Fier, organizat de Academia Sârbă de Științe și Arte - Secția de Științe Istorice din Belgrad, Institutul Român de Tracologie din București, Institutul de Arheologie din Belgrad, Institutul de Studii Balcanice din Belgrad și Comitetul iugoslavo-român pentru studiul Djerdapului / Porțile de Fier și Muzeul Porților de Fier din Drobeta-Turnu Severin.

La această manifestare științifică cu tema „A doua jumătate a primului mileniu î.d.Hr.” au participat circa 30 specialiști din Iugoslavia și România, dintre care din Iugoslavia menționăm pe acad. Milutin Garašanin și prof. dr. Nikola Tasić, membru corespondent al Academiei de Științe și Arte și director al Institutului de Studii Balcanice din Belgrad, ambii membri de onoare ai Institutului Român de Tracologie din București, dr. Miloje Vasić, directorul Institutului de Arheologie din Belgrad, dr. Bojana Borić-Braković, directorul Muzeului Național din Belgrad, dr. Jelena Kondić de la Muzeul Național din Belgrad, dr. Boris Jovanović din Belgrad ș.a.

Din partea română, menționăm pe dr. Petre Roman, directorul Institutului Român de Tracologie din București, acad. Mircea Petrescu-Dîmbovița, prof. dr. Alexandru Vulpe, membru corespondent al Academiei Române, dr. Saviana Diamandi de la Institutul Român de Tracologie, Florin Medeleț din Timișoara, președintele Filialei din Banat a Institutului Român de Tracologie, Ion Stângă, directorul Muzeului Porților de Fier din Drobeta-Turnu Severin, dr. Gheorghe Popilian, directorul Institutului de Cercetări Socio-Umane „C.S. Nicolaescu-Plopșor” din Craiova, dr. Valeriu Sârbu din Brăila, membru al Institutului Român de Tracologie, dr. Aurel Rustoiu de la Filiala din Cluj-Napoca a Institutului Român de Tracologie, Georgeta El-Susi, arheozoolog de la Muzeul Banatului Montan din Reșița ș.a.

La aceștia se adaugă dr. Valentin Dergačev, directorul Institutului de Arheologie din Chișinău, aflat, la invitația prof. dr. N. Tasić, pentru documentare în Serbia, în scopul studierii descoperirilor de bronzuri din unele muzee din această țară.

Deplasările de la Drobeta-Turnu Severin la Kladovo și retur, precum și de la Drobeta-Turnu Severin la Vrșac și de la Vrșac prin Timișoara la Drobeta-Turnu Severin s-au efectuat cu autocarele puse la dispoziție de organizatorii sârbi și români.

Ședințele de comunicare au avut loc în sala de conferințe a Centralei Hidroelectrice de la Kladovo (29 septembrie) și la Muzeul Porților de Fier de la Drobeta-Turnu Severin (1 octombrie), fiind prezidate la Kladovo de dr. Petre Roman și prof. dr. Nikola Tasić (dimineață) și de acad. M. Petrescu-

Dîmbovița și dr. Boris Jovanović (după masă), când au avut loc și discuțiile la comunicările din ziua respectivă. De menționat, că la ședința de deschidere a Simpozionului de la Kladovo, pe lângă alocuțiunile dr. P. Roman, dr. M. Vasić și I. Stângă, au mai adus salutul lor acestei manifestări științifice și reprezentanții autorităților locale, precum și domnul Staniša Paunović, directorul Hidrocentralei Djerdap.

Comunicările de la această primă ședință au fost susținute de specialiștii iugoslavi, în afară de una singură a specialiștilor români (Fl. Medeleț și Marian Gumă). Cu acest prilej s-au susținut teme privitoare la problemele etnice (triballi, moesi, scordisci) de la Dunărea de Jos în epoca cuceririi romane (M. Garašanin), *limes-ul dacicus* (F. Medeleț și M. Gumă), spațiul Dunării Inferioare în secolele V–III î.Hr. (Rastko Vasić), orizontul Postbasarabi (N. Tasić), tradiția epocii fierului scitice în La Tène-ul timpuriu din nordul Balcanilor (B. Jovanović), unele aspecte ale producerii ceramicii din sudul Dunării în secolele VI–IV î.Hr. (Biljana Djordjević-Bogdanović), aspecte socio-economice din nordul Serbiei în a doua jumătate a mileniului I î.Hr. (Staša Babić), istoria timpurie a Singidunum-ului (Miroslava Mirković), descoperiri de piese de harnașament și de arme din sec. I î.Hr., provenind din zona munților Juhor (Milorad Stojić) și fortificații înaintea de Traian pe malul drept al Porților de Fier (Jelena Kondić).

Cea de a doua ședință de comunicare, care a avut loc la Muzeul Porților de Fier de la Drobeta-Turnu Severin, a fost prezidată de acad. M. Garašanin și dr. Gh. Popilian, toate comunicările fiind susținute de specialiști români. În aceste comunicări au fost dezbătute teme relativ la contribuția arheologiei în legătură cu ipoteza istorică din Pompeius Trogus (Prolegomena XXII) relativ la „Incrementa Dacorum per Rubobostem regem” (Al. Vulpe), descoperirile Hallstatt-ului final în sud-vestul Olteniei (Gabriel Crăciunescu), fortificațiile dacice din regiunea Porților de Fier (M. Gumă, Caius Săcărin și A. Rustoiu), practicile funerare daco-scordisce (Val. Sirbu și A. Rustoiu), descoperirile arheologice din Insula Ostrovu Șimian (Gh. Popilian), descoperirile din epoca La Tène în sud-vestul Olteniei (Ion Stângă) și rezultatele studiilor arheozoologice privitoare la materialele din epoca romană din regiunea Porților de Fier (G. El-Susi).

De remarcat aprecierile foarte favorabile din timpul Simpozionului la adresa lui M. Gumă, decedat recent și fost colaborator al Institutului Român de Tracologie din București și apoi director al Muzeului din Caransebeș, care a tipărit două lucrări de sinteză privitoare la epocile bronzului și Hallstatt-ului din Banat.

Cu prilejul șederii la Kladovo s-a vizitat expoziția de bază, instalată în condiții moderne, a Muzeului Porților de Fier din această localitate.

De asemenea, cu ocazia deplasării de la Kladovo la Drobeta-Turnu Severin s-au vizitat resturile podului lui Traian de pe malul sârbesc al Dunării și castrul roman din zonă, unde s-au efectuat cercetări din 1978 până în 1991, precum și fortificația romano-bizantină din sec. IV-VI de la Karataș (Diana). Cu acest prilej s-a putut vedea, din autocar, și Insula Banului (numită și Ostrovul Golu), situată pe Dunăre lângă Gura Văii (jud. Mehedinți) și cunoscută prin descoperirile din epipaleolitic, neolitic, Hallstatt și din sec. VI-VII.

La Drobeta-Turnu Severin, în afară de resturile capătului de pod de pe malul românesc al Dunării, s-au vizitat ruinele din rezervația arheologică din epoca romană din incinta Muzeului Porților de Fier, precum și acest muzeu, cu o foarte bogată expoziție de bază, instalat în condiții moderne.

După ședința de comunicări de la muzeu a urmat un Consiliu al Comisiei mixte româno-iugoslave a Porților de Fier, care are sediul la acest muzeu, după care a avut loc o ședință, cu toți participanții la Simpozion, la care s-au tras concluziile Simpozionului de către acad. M. Garașanin. Cu acest prilej s-au pus în discuție necesitatea unor monografii în comun privitoare la cercetările arheologice din zona Porților de Fier, caracterul interdisciplinar al cercetărilor din această zonă, precum și stadiul cercetărilor iugoslave și române din zona respectivă. De asemenea, s-a propus ca pentru cel de al IV-lea

Simpozion de la începutul lunii noiembrie 1999 să fie dezbătută tema „Perioada romană de la Traian la Aurelian din zona Porților de Fier”.

În ziua de 2 octombrie, cu prilejul deplasării de la Drobeta-Turnu Severin la Vrșac s-a vizitat cetatea dacică de la Divici, com. Pojojena (jud. Caraș-Severin) și apoi, după o haltă la Moldova Veche, unde s-a luat masa de prânz la cantina minerilor din zonă, a urmat o scurtă vizită seara la Muzeul de Arheologie din Vrșac, unde participanții la Simpozion au fost foarte bine primiți de conducerea acestui muzeu. Aici însă nu a putut fi vizitat muzeul, piesele aflându-se în depozit, din care, cu peste 30 de ani în urmă, am studiat și publicat, în țară și străinătate, depozitele de bronz provenind din România, cu concursul binevoitor al regretatului arheolog Rastko Rašajski.

În încheiere, considerăm că acest Simpozion iugoslavo-român de la Kladovo-Turnu Severin și Vrșac a fost pe deplin reușit, permițând participanților, prin comunicările susținute și discuțiile care au avut loc, precum și prin deplasările la unele situri arheologice din zona Djerdap / Porțile de Fier, o mai bună cunoaștere a rezultatelor cercetărilor din această zonă, ca și a posibilităților de valorificare prin publicații a comunicărilor susținute. În ceea ce privește această din urmă problemă, publicarea de către Institutul Român de Tracologie a două volume, conținând comunicările de la două simpozioane anterioare, constituie o acțiune meritorie, care se impune a fi continuată.

MIRCEA PETRESCU-DÎMBOVIȚA